

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ผลการพัฒนา คือ

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น
2. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา
3. ผลการออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยใช้วิธีการออกแบบย้อนกลับ
4. ผลการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นและเอกสารประกอบหลักสูตร
5. ผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ขั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่มเพื่อหาข้อสรุปในการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 57 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 22 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดบ้านดาบ จำนวน 9 คน และผู้นำท้องถิ่น จำนวน 4 คน กำหนดหัวข้อการสนทนา ได้แก่ 1) ความต้องการให้มีการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรนี้ โดยที่ประชุมร่วมกันเสนอบอกเหตุผลและความจำเป็นในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่น ดังนี้

1. การแปรรูปผลผลิตในชุมชน เนื่องจากมีผลผลิตมากทำให้ราคาตกต่ำ สมควร นำผลผลิตไปแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและยืดอายุการเก็บรักษาได้
2. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เนื่องจากในชุมชนบ้านดาบ มีแหล่งเรียนรู้ที่ควรศึกษาและอนุรักษ์ไว้หลายแห่ง เช่น วัดบ้านดาบ ศาลพ่อปู่สุคใจ
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากมีภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ มากมายหลายท่านที่พร้อมจะให้ความรู้กับผู้เรียน เช่น หมอชาวบ้าน มีความสามารถในการรักษาโรคแผนโบราณ ลุงชม เอี่ยมพิชัย เป็นหมอดินอาสา เป็นต้น ในการ ลงมติเพื่อเลือกความต้องการจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในครั้งนี้ ปรากฏผลตามตาราง 2

ตาราง 2 ผลการพิจารณาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียนวัดบ้านดาบ

ประชากร	สาระการเรียนรู้ การแปรรูป ผลผลิต (คน)	สาระการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน (คน)	สาระการ เรียนรู้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น (คน)	อื่น ๆ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	12	5	5	-
ผู้ปกครองนักเรียน	9	7	6	-
คณะกรรมการสถานศึกษาฯ	3	3	3	-
ผู้นำท้องถิ่น	2	1	1	-
รวม	26	16	15	-
ร้อยละ	45.61	28.07	26.32	-

จากตาราง 2 พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเลือกสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิต จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 45.61 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.07 และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 เพื่อนำไปพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ของโรงเรียนวัดบ้านดาบ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรมีความเห็นตรงกัน ตั้งชื่อ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

การดำเนินงานในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เอกสาร โดยนำเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านดาบ มาทำการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน และผู้วิจัย จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร โรงเรียนวัดบ้านดาบ
กับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

รายการ	เกี่ยวข้อง		ไม่เกี่ยวข้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิสัยทัศน์				
1. เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ	3	100.0		
2. ผู้เรียนมีความสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์			3	100.0
3. ผู้เรียนมีความรู้ตามหลักวิชาการ	3	100.0		
4. ผู้เรียนมีคุณธรรมและรักความเป็นไทย	3	100.0		
5. มีชีวิตอยู่อย่างพอเพียง	3	100.0		
6. ชุมชนมีส่วนร่วมกับการศึกษา	3	100.0		
เป้าหมาย				
1. ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน เขียน คำนวณคล่อง มีทักษะการคิดทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย			3	100.0
2. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดีและทันสมัย			3	100.0
3. โรงเรียนมีหลักสูตรที่บูรณาการทักษะชีวิตเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และท้องถิ่น	3	100.0		
4. ครูและบุคลากรเป็นมืออาชีพ	3	100.0		
5. โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้			3	100.0
6. ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา	3	100.0		
7. โรงเรียนสวย สะอาด บรรยากาศดี มีแหล่งเรียนรู้			3	100.0
คุณลักษณะอันพึงประสงค์				
1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์	3	100.0		
2. ซื่อสัตย์สุจริต	3	100.0		
3. มีวินัย	3	100.0		
4. ใฝ่เรียนรู้	3	100.0		
5. อยู่อย่างพอเพียง	3	100.0		
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	3	100.0		
7. รักความเป็นไทย	3	100.0		
8. มีจิตสาธารณะ	3	100.0		

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	เกี่ยวข้อง		ไม่เกี่ยวข้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้				
1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	3	100.0		
สาระที่ 1 การอ่าน				
มาตรฐาน ท 1.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
สาระที่ 2 การเขียน				
มาตรฐาน ท 2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
สาระที่ 3 การฟังและพูด				
มาตรฐาน ท 3.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
มาตรฐาน ส 3.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	3	100.0		
สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ				
มาตรฐาน ค 1.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	3	100.0		
สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม				
มาตรฐาน ว 2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3	100.0		
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์				
มาตรฐาน ส 3.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา			3	100.0
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ			3	100.0
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	3	100.0		
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว				
มาตรฐาน ง 1.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
สาระที่ 4 การอาชีพ				
มาตรฐาน ง 4.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ			3	100.0

จากตาราง 3 พบว่า สิ่งที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับองค์ประกอบของหลักสูตร โรงเรียนวัดบ้านดาบ เพื่อนำมาพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ มีดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ เน้นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ผู้เรียนมีความรู้ตามหลักวิชาการ ผู้เรียนมีคุณธรรมและรักความเป็นไทย ผู้เรียนมีชีวิตอย่างพอเพียงและชุมชนมีส่วนร่วมกับการศึกษา ด้านเป้าหมายของหลักสูตร ควรจัดหลักสูตรที่บูรณาการทักษะชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น ครูและบุคลากรของโรงเรียนต้องเป็นครูมืออาชีพ และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ ด้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาพัฒนาเป็นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ คือ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกให้เรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตในชุมชน อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้เรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และให้เลือกรียนภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยนำไปพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ของโรงเรียนวัดบ้านดาบ

ขั้นที่ 3 ผลการออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการออกแบบย้อนกลับ

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่นในขั้นตอนที่ 1 และข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตร โรงเรียนวัดบ้านดาบในขั้นตอนที่ 2 มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ซึ่งมีรายละเอียดของสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่น ในขั้นกำหนดเป้าหมายหลักของการเรียนรู้ คือ ได้สาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตในชุมชน แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขั้นกำหนดร่องรอย/หลักฐาน การเรียนรู้ ได้หลักฐาน คือ ผลงานนักเรียนเกี่ยวกับโครงการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลผลิตที่ได้จากการแปรรูป รายงานโครงการงานอาชีพ และขั้นออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียน ได้ฝึก ทักษะด้วยการปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน จัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน หลังจากนั้นเสนอ

ประธานที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินเอกสารหลักสูตร ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าดัชนีความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ โครงร่างของสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ

รายการ	IOC
ภาพรวมของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ	
1. ความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6	1.00
2. ความชัดเจนของหลักฐาน ร่องรอย ชิ้นงาน ภาระงาน ที่เป็นหลักฐานแสดงชัดเจน	1.00
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบ	1.00
4. ความตรงของผลการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	1.00
5. ความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ หลักฐานแสดงและการออกแบบกิจกรรม/ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ตามแนวทางแบบย้อนกลับ	1.00

จากตาราง 4 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนด (IOC >0.05) เกี่ยวกับ โครงร่างของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ มีความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความชัดเจนในการ กำหนดหลักฐาน ร่องรอย ชิ้นงาน ภาระงาน ที่เป็นหลักฐานแสดง มีการออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความสนใจของผู้เรียนและมีความสอดคล้องกันระหว่าง ผลการเรียนรู้ หลักฐานแสดงและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทางแบบย้อนกลับ โดย ทุกรายการที่ประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

ขั้นที่ 4 ผลการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นและเอกสารประกอบหลักสูตร

ผู้วิจัยได้พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ ที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับ หลักการ จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ แนวการวัดผลประเมินผล และหลักฐานร่องรอยที่แสดง (รายละเอียดในภาคผนวก จ) และเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง

ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 เรื่อง การสำรวจสิ่งแวดล้อมในชุมชน หน่วยที่ 2 การศึกษาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยที่ 3 อาชีพในชุมชนที่ตนเองสนใจ หน่วยที่ 4 การแปรรูปผลผลิตในชุมชน และหน่วยที่ 5 การกำหนดราคาขายและการจัดแสดงสินค้า ซึ่งในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรไว้ 3 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายหลักของการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 กำหนดหลักฐานหรือร่องรอยการเรียนรู้/ความเข้าใจ และขั้นที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือประสบการณ์การเรียนรู้(รายละเอียดในภาคผนวก ฉ) โดยนำเอกสารทั้ง 2 รายการ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ปรากฏผลดังตาราง 5 – 6

ตาราง 5 ค่าดัชนีความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ

รายการ	IOC
1. หลักการของหลักสูตร	
1.1 มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน	0.80
1.2 มีความเหมาะสมกับท้องถิ่น	1.00
1.3 ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่น	1.00
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	
2.1 มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง	1.00
2.2 มีความสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมาย	0.80
2.3 มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	1.00
3. โครงสร้างสาระการเรียนรู้	
3.1 มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.80
3.2 มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น	1.00
4. อัตราเวลาเรียน	
4.1 มีความเหมาะสมของอัตราเวลาเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	0.80
4.2 มีความเพียงพอของระยะเวลาในการจัดกิจกรรม	0.80
5. แนวการจัดกิจกรรม	
5.1 มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1.00
5.2 มีความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้	1.00
5.3 มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	IOC
6. สื่อการเรียนการสอน	
6.1 มีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	1.00
6.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1.00
6.3 มีความสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น	0.80
7. วิธีวัดและประเมินผล	
7.1 มีความครอบคลุมของการประเมินการจัดกิจกรรมในทุกขั้นตอน	1.00
7.2 มีความหลากหลายของวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับสภาพจริง	1.00
7.3 มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง	0.80
8. หลักฐานร่องรอยที่แสดง	
8.1 มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	0.80
8.2 มีความสามารถที่จะปฏิบัติได้จริงของผู้เรียน	1.00
8.3 มีความชัดเจนที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	1.00
9. คำอธิบายรายวิชา	
9.1 มีความครอบคลุมของจุดมุ่งหมาย	1.00
9.2 มีความสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบ	0.80
9.3 มีความชัดเจนของแนวทางการปฏิบัติ	1.00
9.4 มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปได้	0.80
9.5 มีความสอดคล้องตามหลักวิชาการ	1.00

จากตาราง 5 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนด (IOC >0.05) เกี่ยวกับด้านหลักการของหลักสูตรว่า มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน เหมาะสมกับท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่น ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง สามารถพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมาย มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ด้านโครงสร้างสาระการเรียนรู้ มีสาระการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กันเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ด้านอัตราเวลาเรียน แต่ละหน่วยการเรียนรู้มีอัตราเวลาเรียนที่เหมาะสม มีความเพียงพอของระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ด้านแนวการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเองและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียน

การสอน มีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ด้านวิธีวัดและประเมินผล มีการประเมินผล ทุกขั้นตอนในการจัดกิจกรรม มีวิธีการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพจริงและ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง ด้านหลักฐานร่องรอยที่แสดง มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริงและมีความชัดเจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ด้านคำอธิบายรายวิชา มีความครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบ ให้แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปได้สอดคล้องตามหลักวิชาการ โดย ทุกรายการที่ตรวจสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร ป्राกฏดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าดัชนีความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เฉลี่ยทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้

รายการ	IOC
1. จุดประสงค์การเรียนรู้	
1.1 มีความครอบคลุมของจุดมุ่งหมายสำคัญทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะและเจตคติ	0.96
1.2 มีความเหมาะสม สอดคล้องและเป็นไปได้	0.96
1.3 มีความสอดคล้องของจุดประสงค์กับตัวชี้วัด	0.96
2. ชิ้นงานหรือภาระงาน	
2.1 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง	1.00
2.2 มีความสอดคล้องกับการประเมินตามสภาพจริง	1.00
2.3 มีความสอดคล้องกับการบรรลุผลตามตัวชี้วัด	0.96
3. กิจกรรมการเรียนรู้	
3.1 มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามตัวชี้วัด	0.92
3.2 มีการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย	0.92
3.3 มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	IOC
4. สื่อการเรียนการสอน	
4.1 มีการกระตุ้นความสนใจผู้เรียน	0.92
4.2 สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น	0.88
4.3 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.96
5. การประเมินผลการเรียน	
5.1 มีการประเมินตามเกณฑ์ที่ชัดเจน	1.00
5.2 มีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียน	0.88
5.3 มีการประเมินตามสภาพจริง	1.00

จากตาราง 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนด (IOC>0.05) เกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตร ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมจุดมุ่งหมายสำคัญทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะและเจตคติ มีความเหมาะสม สอดคล้องและเป็นไปได้ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัด ด้านชิ้นงานและภาระงาน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับการประเมินตามสภาพจริงและสอดคล้องกับการบรรลุผลตามตัวชี้วัด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามตัวชี้วัด กิจกรรมมีความหลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียน มีเกณฑ์การประเมิน ที่ชัดเจน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและเป็นการประเมินตามสภาพจริง โดยทุกรายการ ที่ประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.88 – 1.00

ขั้นที่ 5 ผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ผู้วิจัยนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านดาบ จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2557 ใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยดำเนินการทดสอบก่อนทดลองและหลังทดลอง แล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ มาประเมินผลมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองและหลังทดลอง มาวิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปรากฏดังตาราง 7

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียน ที่เรียนสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ ปรากฏดังตาราง 8

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ได้ทำการวิเคราะห์คะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจ คำนวณค่าเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนทดลองและหลังทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ตัวแปร	N	μ	σ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
ก่อนทดลอง	22	7.55	2.44
หลังทดลอง	22	14.86	2.23

จากตาราง 7 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.44 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.86 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.23 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียน ที่เรียนสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ตัวแปร	N	%
ทักษะในการปฏิบัติงาน ระหว่างทดลอง	22	85.09

จากตาราง 8 พบว่า คะแนนทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียน ที่เรียนสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้คะแนนร้อยละ 85.09
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด(ร้อยละ 80.00)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบ
บูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

รายการ	μ	σ	แปลผล
1. ความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ	4.23	0.81	มาก
2. ความน่าสนใจของสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ	3.86	0.94	มาก
3. เนื้อหาสาระที่บูรณาการมีประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชน	4.05	0.95	มาก
4. เนื้อหาสาระที่บูรณาการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.14	0.83	มาก
5. เนื้อหาสาระที่นำมาบูรณาการมีความยากง่ายปานกลาง	4.50	0.74	มาก
6. ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดของผู้สอน	4.18	0.66	มาก
7. ความหลากหลายของวิธีการจัดการเรียนรู้	4.36	0.90	มาก
8. ความสอดคล้องของวิธีการสอนกับเนื้อหาสาระ	4.64	0.49	มากที่สุด
9. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.60	มาก
10. การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก	4.27	0.63	มาก
11. วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ	4.68	0.48	มากที่สุด
12. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องความรู้และคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างการดำเนินการ	4.55	0.50	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	แปลผล
13. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนนักเรียน ด้วยกันและระหว่างนักเรียนกับผู้สอน	4.45	0.67	มาก
14. การฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม	4.32	0.65	มาก
15. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน	4.23	0.87	มาก
16. การได้รับความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้	4.55	0.50	มากที่สุด
17. ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอนกับเนื้อหาสาระ	4.36	0.66	มาก
18. ความหลากหลายของสื่อการเรียนการสอน	3.95	0.79	มาก
19. ความเหมาะสมของวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.36	0.72	มาก
20. ความชัดเจนของเกณฑ์การวัดและประเมินผล	4.32	0.72	มาก
รวม	4.32	0.40	มาก

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนรู้สาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นแบบบูรณาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มี
ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 รายการและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 16 รายการ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการออกแบบ
ย้อนกลับ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรทุกรายการอยู่ในระดับมาก ถือว่า
เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปทดลองใช้ได้ และ 2) การทดลองใช้สาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ผลปรากฏว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูง
กว่าก่อนเรียน มีคะแนนทักษะในการปฏิบัติงานเฉลี่ย ร้อยละ 85.09 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ
80.00) และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ อยู่ใน
ระดับมาก